

מסורת הש"ס

א) וְאֵלֶּי בֵּית הַנֶּחֱסֶתֶת, ב) נִדְבָרִיִּי הֵנִי רַב, ג) תַּעֲנֵת מִי: סוּטָה מ: ד) נִמְטָה כִּנ: ה) לַעֲלֹם. סְהַרְדִּין ע, ו) מוֹסַפְתָּא פִּיִּי הֵלֵן, ז) נַעֲרִי גִרְסַת הַעֲדוּן נַעֲרָךְ וְלִקְפָן, ח) נַעֲרִי מוֹסַפּוֹת סוּטָה ככ: ד"ה בַּעֲוִן וכו' אֲרִימָה פִּירוּשׁ: כְּסוּדָא דְהַבֵּל, ט) אֲמַר רב פַּסָּא הֵינּוּ דְלִמְרִי לֹאֲנֵי גִנְנָא אֲפּוֹס מִתְחַרְמָא רַחֲמַנָּא קִרִּי קִי הוּא הִטַּעַם נַעֲרִי, י) קְדוּשֵׁין פֶּסֶ: ע"פ, כ) נְסוּטָה ג, ד) מִיר ב, ז) יוֹמָא יח, ח) נִבְרֻת פִּיִּי הִכְי, ט) נִדְבָרִים יב, יג)

אָפּוֹרֶפּוּס

לְעוּז רש"י

ברוש"ד שגלבוז"ש [ברוש"ד"ר של גנביוז"ש]. רקמה.

אָפּוֹרֶפּוּס

מוֹכַפ רש"י

חובא בסוף הסכתא.

אָפּוֹרֶפּוּס

רבינו ניסים

עַת לַעֲשׂוֹת לִה: הִפְרוּ תוֹרָתְךָ. פִּירוּשׁ שְׁמֵרָא בְּגִמְרָא רַבִּינָא מַעֲרַבָּא ר' יוֹסִי אוֹמַר אִם נִחְשֵׁנוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה בְּפִין אֵל בְּחֹב דְּלֵהֶם מֵאִי שְׁמַעָא (מַשְׁלִי כט) וְאֵל תְּבֹחַ כִּי זִקְנָה אִמָּךְ אֲמַר ר' יְעִזְרָא אֵם נִדְחָה אוֹמַתְךָ עֲמֹד וְגִדְרָה כִּשֶׁם שַׁעֲשֵׁה אֱלֹקָה שׂוּדָה מוֹרִיךָ אֵת יִשְׂרָאֵל לַפְעַמִּי גְדִילִים מִה מַעֲסָ (ש"א א) וְעַלֵּה הָאִישׁ הָהוּא מַעֲדִי:

אָפּוֹרֶפּוּס

רבינו חננאל

עליה לילף מר מקפנדריא מה קפנדריא בכנסת אסור, אף (נעל) ניקיקה] בכנסת אסור. ופריך כי תנא, מה תנא לילף לה נשמו של הקדוש צרוך הוא: **נשעם המכניסים**, שאין חממי הדור מרצינים מורה לתלמידים: **נשעם המפורים**, שהגדולים שזדור מרצינים מורה: **נכנס**, אמה ולא טעול שררה עליהם דאף זו לכבוד שמים היא לאחוז במדת הענוה וכתב עת לעשות לה' הפרו תורתך: **ואם ראים דור שאין הסורה חנינה עליו כנס**, ואל

בה ^בבכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך אמר רבא אפילו לדבר עבירה^ט י'דרש בר קפרא לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה מה היא אמר רב חסדא מחטא דתלמיותא: תניא ר' אומר לעולם אל ירבה אדם רעים בתוך ביתו שנא' וְאִישׁ רָעִים לֹאֲתָרוּעַע בֵּיתוֹ ר' אומר יאל ימנה אדם אפטרופוס בתוך ביתו שאלמלי לא מינה פוטיפר את יוסף אפטרופוס בתוך ביתו לא בא לאותו דבר תניא וְיִרְאֵהוּ אֱמִירָא אומר למה נסמכה פרשת נוזר לפרשת סוטה לומר לך ^זשכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין אמר חזקיה בריה דר' פרנך אמר רבי יוחנן למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי אישתו שנאמר וְאִישׁ אֶת קִדְשׁוֹ לֹא יִהְיֶה וּסְמִיךְ לִיה וְאִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁמָה אִשְׁתּוֹ וּכְתִיב וְהִבֵּיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וּגו' ולא עוד אלא סוף שנצרך להן שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו אמר רב נחמן בר יצחק ואם נתנן סוף מתעשר שנאמר וְאִישׁ אִשֶּׁר יֵתֵן לְכַהֵן לֹא יִהְיֶה לוֹ יִהְיֶה מִמּוֹן הָרֵבָה אֲוִי הונא בר ברכיה משום רבי אלעזר הקפר כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו שנאמר וְהִוִּיה שְׂדֵי בְצִרְךָ וּכְסֶפְ תוֹעֲפוֹת לָךְ ר' שמואל בר נחמני אמר פרנסתו מעופפת לו כצפור שנאמר וכסף תועפות לך אֲוִי מבי א"ר יאשיה כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד ביום צרה שנאמר וְהַתּוֹרִפִּית בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכֵה אֲוִי אמי בר מתנה אמר שמואל אפילו מצוה אחת שנאמר התרפית מכל מקום אמר רב ספרא ר' אבהו הוה משתעי כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ שגרו אחריו שני ת"ח רבי יוסי בן כיפר וכן בנו של זכריה בן קבוטל כיון שראה אותם אמר להם למה באתם אמרו ליה ללמוד תורה באנו הכיזי [עליהם] אנשים הללו גדולי הדור הם ואבותיהם שמשו בבית המקדש כאותה ששגינו ^זזכריה בן קבוטל אמר הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל התחיל הוא מטמא והם מטהרים הוא אוסר והם מתירים הכיזי [עליהם] אנשים הללו של שוא הם של תהו הם אמרו לו כבר בנית ואי אתה יכול לסתור כבר גדרת ואי אתה יכול לפרוץ אמר להם מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים אני אוסר ואתם מתירים אמרו לו מפני שאתה ה'מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמר להם והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמרו לו הנח רבי עקיבא שלא הניח כמותו בארץ ישראל א"ל אף אני לא הנחתי כמותי בא"י אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים והם שגורנו אצלך וכן אמרו לנו לכו ואמרו לו בשמנו אם שומע מוטב ואם לאו יהא בנדוי ואמרו

ואימא הר הביצ דאסור נמנעל. ילפינן ריקה מיניה לאיסורא בקל וחומר אבל בית הכנסת דשרי נמנעל לא נילף ריקה להמירה דריקה מאימא אלא ילפינן מקפנדריא לאיסורא: **ויצרכו שם כבודך**. נשכמל"ו עונים והמצרך אומר צרוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. מפרש בתוספתא

שחקנו מן העולם ועד העולם להודיע שאין העוה"ז לפני העוה"ב כלום אלא כפרוזדור לפני הטרקלין כלומר הנהיגו צרכותיו צבוה"ז כדי להיות רגילים לעוה"ב שכולו ארוך:

סהלס אחס. שיענו פעם אחת נשכמל"ו: על כל הצרכות בסוף צרכה אחרונה: **ווי סימא נועו מדעתיה עזד**. ולא גמרינן מיניה: **הא שמע**. דגמרינן ממלאך שאמר לגדעון: **ווי סימא מלאך הוא דקאמרי ליה לגדעון**. כלומר לא שאל בשלומו ולא צרכו אלא שלחיות קאמר מאת המקום לצשרו שהשינה עמו ולא גמרינן מיניה: **הא שמע אל סבזו כי זקנה אמן**. אל תבזו את

נועו לאמר מדעתו עשה אלא למוד מזקינא ישראל כי יש לו על מי שיסמוך שנאמר עת לעשות לה': **מסיפיה לרישיה כו'**. אם נחל לדרשו למקרא זה יש לך לדרשו יפה צין כנתיבמו צין בהפוך: **מרישיה לסיפיה עם לעשות לה' משום הפרו**. עתים הם לה' לעשות משפט פורעניות צעוצרי לנונו משום דהפרו תורתך: **מסיפיה לרישיה**. הפרו תורתו עושי לנונו כגון אליהו צהר הכרמל (מלכים א יח)

סהקריצ צנמה נשעת איסור הצמות משום דעת לעשות סייג וגדר בישראל לשמו של הקדוש צרוך הוא: **נשעם המכניסים**, שאין חממי הדור מרצינים מורה לתלמידים: **נשעם המפורים**, שהגדולים שזדור מרצינים מורה: **נכנס**, אמה ולא טעול שררה עליהם דאף זו לכבוד שמים היא לאחוז במדת הענוה וכתב עת לעשות לה' הפרו תורתך: **ואם ראים דור שאין הסורה חנינה עליו כנס**, ואל

בה ^בבכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך אמר רבא אפילו לדבר עבירה^ט י'דרש בר קפרא לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה מה היא אמר רב חסדא מחטא דתלמיותא: תניא ר' אומר לעולם אל ירבה אדם רעים בתוך ביתו שנא' וְאִישׁ רָעִים לֹאֲתָרוּעַע בֵּיתוֹ ר' אומר יאל ימנה אדם אפטרופוס בתוך ביתו שאלמלי לא מינה פוטיפר את יוסף אפטרופוס בתוך ביתו לא בא לאותו דבר תניא וְיִרְאֵהוּ אֱמִירָא אומר למה נסמכה פרשת נוזר לפרשת סוטה לומר לך ^זשכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין אמר חזקיה בריה דר' פרנך אמר רבי יוחנן למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי אישתו שנאמר וְאִישׁ אֶת קִדְשׁוֹ לֹא יִהְיֶה וּסְמִיךְ לִיה וְאִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁמָה אִשְׁתּוֹ וּכְתִיב וְהִבֵּיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וּגו' ולא עוד אלא סוף שנצרך להן שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו אמר רב נחמן בר יצחק ואם נתנן סוף מתעשר שנאמר וְאִישׁ אִשֶּׁר יֵתֵן לְכַהֵן לֹא יִהְיֶה לוֹ יִהְיֶה מִמּוֹן הָרֵבָה אֲוִי הונא בר ברכיה משום רבי אלעזר הקפר כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו שנאמר וְהִוִּיה שְׂדֵי בְצִרְךָ וּכְסֶפְ תוֹעֲפוֹת לָךְ ר' שמואל בר נחמני אמר פרנסתו מעופפת לו כצפור שנאמר וכסף תועפות לך אֲוִי מבי א"ר יאשיה כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד ביום צרה שנאמר וְהַתּוֹרִפִּית בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכֵה אֲוִי אמי בר מתנה אמר שמואל אפילו מצוה אחת שנאמר התרפית מכל מקום אמר רב ספרא ר' אבהו הוה משתעי כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ שגרו אחריו שני ת"ח רבי יוסי בן כיפר וכן בנו של זכריה בן קבוטל כיון שראה אותם אמר להם למה באתם אמרו ליה ללמוד תורה באנו הכיזי [עליהם] אנשים הללו גדולי הדור הם ואבותיהם שמשו בבית המקדש כאותה ששגינו ^זזכריה בן קבוטל אמר הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל התחיל הוא מטמא והם מטהרים הוא אוסר והם מתירים הכיזי [עליהם] אנשים הללו של שוא הם של תהו הם אמרו לו כבר בנית ואי אתה יכול לסתור כבר גדרת ואי אתה יכול לפרוץ אמר להם מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים אני אוסר ואתם מתירים אמרו לו מפני שאתה ה'מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמר להם והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמרו לו הנח רבי עקיבא שלא הניח כמותו בארץ ישראל א"ל אף אני לא הנחתי כמותי בא"י אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים והם שגורנו אצלך וכן אמרו לנו לכו ואמרו לו בשמנו אם שומע מוטב ואם לאו יהא בנדוי ואמרו

ר' אומר יאל ימנה אדם אפטרופוס בתוך ביתו שאלמלי לא מינה פוטיפר את יוסף אפטרופוס בתוך ביתו לא בא לאותו דבר תניא וְיִרְאֵהוּ אֱמִירָא אומר למה נסמכה פרשת נוזר לפרשת סוטה לומר לך ^זשכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין אמר חזקיה בריה דר' פרנך אמר רבי יוחנן למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי אישתו שנאמר וְאִישׁ אֶת קִדְשׁוֹ לֹא יִהְיֶה וּסְמִיךְ לִיה וְאִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁמָה אִשְׁתּוֹ וּכְתִיב וְהִבֵּיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וּגו' ולא עוד אלא סוף שנצרך להן שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו אמר רב נחמן בר יצחק ואם נתנן סוף מתעשר שנאמר וְאִישׁ אִשֶּׁר יֵתֵן לְכַהֵן לֹא יִהְיֶה לוֹ יִהְיֶה מִמּוֹן הָרֵבָה אֲוִי הונא בר ברכיה משום רבי אלעזר הקפר כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו שנאמר וְהִוִּיה שְׂדֵי בְצִרְךָ וּכְסֶפְ תוֹעֲפוֹת לָךְ ר' שמואל בר נחמני אמר פרנסתו מעופפת לו כצפור שנאמר וכסף תועפות לך אֲוִי מבי א"ר יאשיה כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד ביום צרה שנאמר וְהַתּוֹרִפִּית בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכֵה אֲוִי אמי בר מתנה אמר שמואל אפילו מצוה אחת שנאמר התרפית מכל מקום אמר רב ספרא ר' אבהו הוה משתעי כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ שגרו אחריו שני ת"ח רבי יוסי בן כיפר וכן בנו של זכריה בן קבוטל כיון שראה אותם אמר להם למה באתם אמרו ליה ללמוד תורה באנו הכיזי [עליהם] אנשים הללו גדולי הדור הם ואבותיהם שמשו בבית המקדש כאותה ששגינו ^זזכריה בן קבוטל אמר הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל התחיל הוא מטמא והם מטהרים הוא אוסר והם מתירים הכיזי [עליהם] אנשים הללו של שוא הם של תהו הם אמרו לו כבר בנית ואי אתה יכול לסתור כבר גדרת ואי אתה יכול לפרוץ אמר להם מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים אני אוסר ואתם מתירים אמרו לו מפני שאתה ה'מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמר להם והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמרו לו הנח רבי עקיבא שלא הניח כמותו בארץ ישראל א"ל אף אני לא הנחתי כמותי בא"י אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים והם שגורנו אצלך וכן אמרו לנו לכו ואמרו לו בשמנו אם שומע מוטב ואם לאו יהא בנדוי ואמרו

אמר רבא אפילו לדבר עבירה, פירוש אפילו המתכוון לעשות עבירה, כיון שמשים בדתו חשקה' יודע מעשיו נמנע, והיינו דכתיב והוא יישר ארחותיך. תניא ר' אומר אל ימנה אדם אפטרופא בביתו, שאם יגה אשתו לדבר עבירה. וראה לדבר אשתו של פוטיפר. תניא אמר ר' למה נסמכה פרשת שוטה לפרשת נוזר, לומר לך כל הרואה שוטה בקלקלה יזיר עצמו מן היין, ומשמיה דר' יוחנן אמרו למה נסמכה פרשת שוטה לפרשת

הרואה פרק תשיעי ברכות

סג.

טעיל דצרי תורה לציון: **הפרו סורפך**. מלפזרה צשעה שהכנוס לשם שמים: הכי גרסינן **זלם קצון קנה מינה**. אם ראית פרקמטיא צוול קצון וקנה מינה ואסוף שסופה להמיקר: **פשיטא**. הא דלציי למה לי פשיטא שלא יורה אדם הלכה צפני רצו למה ליה לצאיי למשמע מכללל: **נששנינן שוין**.

אם נחל נמקוס תלמיד חכם ואינך גדול ממנו אל תטול עטרה לדרוש נמקומו: **בכל דרכיך**. אפילו לעצור עבירה: **דעוה**. מן לז אם צורך מלוה הוא כגון אליהו צהר הכרמל עצור עליה: **מחטא דסלמיותא**. צרוש"ד שלנצויי"ש שהתפירות עשויות שורות שורות כתלמי מענה: **לספרועע**. להתרוץ: **אפטרופוס**. מכנים ומוזיל נכסיו: **כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף שנלך לו על ידי אשפו**. שנעשית סוטה: ה"ג ואיש אם קדשיו לו יהיו **וסמך ליה איש איש כי תשטה אשפו וכסיו והציא האיש אם אשפו: איש אם קדשיו לו יהיו**. שמעכב קדשיו אכלו ואינו נותנן לכהנים וללוים: **סוף שנלך להן**. שנעשה עני וצריך לכן לטול מעשר עני: לו יהיו. לעלמו יטרכו: **המשפך שם שמים נצערו**. שמנך על הרעה דיין האמת. אי נמי שמנכס רחמים מלפניו: **צצריך**. צצרתך: **סועפוס**. לשון כפילה כדממרגמינן וכפלת ומעיק (שמות טו): **הסרפוס**. מדצרי תורה ציוס ארס לר כחכה: **ואפילו מלוה אחס**. אם נתרפה ממנה נשכחל לידו ולא חש להטמסק צה לר כמו: **הסרפוס מלל מקוס**. אף צמלוה אחת משמע: **מעצר שנים וכו'**. ומנ אין מעצרינן את הענים אלא ציהודה דכתיב לשכנו מדרשו^ט כל דרישות שאתה דורש לא יח אלא נשכנו של מקוס צפ"ק דסנהדרין (דף יא:): **כצר שגרו אחרינו**. למחות צידו: **כצר צניס**. שהגדלת שמנו לומר גדולי הדור הס: **ופלא עקיבא בן יוסף עשה כן**. דמנן ציצמות א"ר עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעצר שנים צפרק תמרל האשה שהלך צעלה וצרתה (דף קכג): **ואמרו**

טעיל דצרי תורה לציון: **הפרו סורפך**. מלפזרה צשעה שהכנוס לשם שמים: הכי גרסינן **זלם קצון קנה מינה**. אם ראית פרקמטיא צוול קצון וקנה מינה ואסוף שסופה להמיקר: **פשיטא**. הא דלציי למה לי פשיטא שלא יורה אדם הלכה צפני רצו למה ליה לצאיי למשמע מכללל: **נששנינן שוין**. אם נחל נמקוס תלמיד חכם ואינך גדול ממנו אל תטול עטרה לדרוש נמקומו: **בכל דרכיך**. אפילו לעצור עבירה: **דעוה**. מן לז אם צורך מלוה הוא כגון אליהו צהר הכרמל עצור עליה: **מחטא דסלמיותא**. צרוש"ד שלנצויי"ש שהתפירות עשויות שורות שורות כתלמי מענה: **לספרועע**. להתרוץ: **אפטרופוס**. מכנים ומוזיל נכסיו: **כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף שנלך לו על ידי אשפו**. שנעשית סוטה: ה"ג ואיש אם קדשיו לו יהיו **וסמך ליה איש איש כי תשטה אשפו וכסיו והציא האיש אם אשפו: איש אם קדשיו לו יהיו**. שמעכב קדשיו אכלו ואינו נותנן לכהנים וללוים: **סוף שנלך להן**. שנעשה עני וצריך לכן לטול מעשר עני: לו יהיו. לעלמו יטרכו: **המשפך שם שמים נצערו**. שמנך על הרעה דיין האמת. אי נמי שמנכס רחמים מלפניו: **צצריך**. צצרתך: **סועפוס**. לשון כפילה כדממרגמינן וכפלת ומעיק (שמות טו): **הסרפוס**. מדצרי תורה ציוס ארס לר כחכה: **ואפילו מלוה אחס**. אם נתרפה ממנה נשכחל לידו ולא חש להטמסק צה לר כמו: **הסרפוס מלל מקוס**. אף צמלוה אחת משמע: **מעצר שנים וכו'**. ומנ אין מעצרינן את הענים אלא ציהודה דכתיב לשכנו מדרשו^ט כל דרישות שאתה דורש לא יח אלא נשכנו של מקוס צפ"ק דסנהדרין (דף יא:): **כצר שגרו אחרינו**. למחות צידו: **כצר צניס**. שהגדלת שמנו לומר גדולי הדור הס: **ופלא עקיבא בן יוסף עשה כן**. דמנן ציצמות א"ר עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעצר שנים צפרק תמרל האשה שהלך צעלה וצרתה (דף קכג): **ואמרו**

טעיל דצרי תורה לציון: **הפרו סורפך**. מלפזרה צשעה שהכנוס לשם שמים: הכי גרסינן **זלם קצון קנה מינה**. אם ראית פרקמטיא צוול קצון וקנה מינה ואסוף שסופה להמיקר: **פשיטא**. הא דלציי למה לי פשיטא שלא יורה אדם הלכה צפני רצו למה ליה לצאיי למשמע מכללל: **נששנינן שוין**. אם נחל נמקוס תלמיד חכם ואינך גדול ממנו אל תטול עטרה לדרוש נמקומו: **בכל דרכיך**. אפילו לעצור עבירה: **דעוה**. מן לז אם צורך מלוה הוא כגון אליהו צהר הכרמל עצור עליה: **מחטא דסלמיותא**. צרוש"ד שלנצויי"ש שהתפירות עשויות שורות שורות כתלמי מענה: **לספרועע**. להתרוץ: **אפטרופוס**. מכנים ומוזיל נכסיו: **כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף שנלך לו על ידי אשפו**. שנעשית סוטה: ה"ג ואיש אם קדשיו לו יהיו **וסמך ליה איש איש כי תשטה אשפו וכסיו והציא האיש אם אשפו: איש אם קדשיו לו יהיו**. שמעכב קדשיו אכלו ואינו נותנן לכהנים וללוים: **סוף שנלך להן**. שנעשה עני וצריך לכן לטול מעשר עני: לו יהיו. לעלמו יטרכו: **המשפך שם שמים נצערו**. שמנך על הרעה דיין האמת. אי נמי שמנכס רחמים מלפניו: **צצריך**. צצרתך: **סועפוס**. לשון כפילה כדממרגמינן וכפלת ומעיק (שמות טו): **הסרפוס**. מדצרי תורה ציוס ארס לר כחכה: **ואפילו מלוה אחס**. אם נתרפה ממנה נשכחל לידו ולא חש להטמסק צה לר כמו: **הסרפוס מלל מקוס**. אף צמלוה אחת משמע: **מעצר שנים וכו'**. ומנ אין מעצרינן את הענים אלא ציהודה דכתיב לשכנו מדרשו^ט כל דרישות שאתה דורש לא יח אלא נשכנו של מקוס צפ"ק דסנהדרין (דף יא:): **כצר שגרו אחרינו**. למחות צידו: **כצר צניס**. שהגדלת שמנו לומר גדולי הדור הס: **ופלא עקיבא בן יוסף עשה כן**. דמנן ציצמות א"ר עקיבא כשירדתי לנהרדעא לעצר שנים צפרק תמרל האשה שהלך צעלה וצרתה (דף קכג): **ואמרו**

אמר להם והלא ר' עקיבה בן יוסף עיבר שנס וקבע חדשים, פירוש, מרחשון וכסליו פעמים כסדרן פעמים חסרים, אמרו לו הנח לר' עקיבה שלא הניח בארץ ישראל כמותו. יד אמר להם אף אני [לא] התנחתי כמותו ורדתי, אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תיישים, כלומר נעשו חכמים גדולים, וכך אמרו לנו, אמרו לו משמנו אם חזור בו מוטב, ואם לא יהא בבירור.

עין משפט ונר מצוה

פוח א מיי פ"ח מהל' תפלה הלכה ח סמג עשין יט
טוש"ע אר"ח פ"י קנא סעף ה:
פח ב מיי שם הלכה י טוש"ע שם סעף ז וא"י ז סעף יג:

צ א מיי פ"ד מהלכות תענית הלכה טו:

צא ד מיי פ"ב מהל' אסורי ביאה הלכה טו סמג לאוין קבי טוש"ע אר"ע ס"ב כעסוף טז:

ה [מיי] פ"א מהל' קדוש החודש הל' ט פ"ה הל' ט:

תורה אור השלם

1. ויאמרו הלזים ישוע וקדימאל בני תשקביהו שריבה הודיה שבקנה תפתחה קוטמו כרבו את ין אליהם מן העולם עד העולם ויכרבו שם בבורך ופרומם על כל ברכה ותתקלה:
תמימה ט ה
2. וירא אליהו ואמר יי ואמר אליי י עקב בבור תתקל:
שפתים י ב
3. שמע לאבירי יוה ירדך ואל תבוז כי יקנה אפרך:
משלי כג כב
4. עת לעשות קלי הפרו תורתך:
תהלים קיט קבו
5. יש מפרץ ונוסף עוד וירשף מישר אף למחזור:
משלי יא כד
6. בכל דרכיך ידעוה ודוא ישר ארחותיך:
משלי ג ו
7. איש רעים להתרעע יתש אבד דבק ממו:
משלי יח כד
8. ואיש את קדשיו לו יהיו איש אשר יתן לבתו לו יתנה:
במדבר י ב
9. דבר אל בני ישראל אל תבזון ויבא את קרבנה עליהם אלהם איש איש כי תשעו לא יצק עליה שמן ולא יתן עליו לבנה פי מנחת קנאת הוא מנחת זקרון מנחת עין:
במדבר טו טו
11. והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך:
אויב כב כה
12. התרפית ביום צרה צר משלי כד י

אָפּוֹרֶפּוּס

רבינו חננאל (המשך)

תרומה ומעשר לכהן. לומר על שכל הנכנס ואינו נותן תרומה ומעשר לכהן, סוף שצריך לו על ידי אשתו, שני והביא האיש את אשתו אל הכהן, ולא עוד אלא שצריך לו יתן לכהן שני ואינו אשר יתן לכהן לו יהיה. אמר רבא ואם נתן לו מחבר שני לו יהיה, ולו [יהיה] ממון הרבה. כל המשתף שם שמים בצערו, כופלין צדקה הודקן, כופלין פרנסתו שני והיה שדי בצריך וכסף תועפות לך, פירוש תועפות כדפלין כדמתרגם וכפלת ותיעוף. משום שהוכיז, בעת [הת]כנסין פור אמר, ר' אבהו משתעי כשירד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה, פירוש גילה פום בדיא, כדנחן עד שראה את כל הגולה לפניו ונתן צדקה הודקן, כופלין מאי גילה פום בדיא. היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ, שיגרו אחריו ר' יוסי בן כיפר וכן בנו של זכריה בן קבוטל, אמר להם למה באתם אמרו לו ללמוד תורה ממך, היה מכריז עליהם אנשים הללו חכמים גדולים בני אבות שימשו בעזרה, כדנחן זכריה בן קבוטל אמר פעמים הרבה קרייתי לפני בניאל, התחילו הוא מטהר והן מטמאין הוא מטמא והן מטמאין, היה מכריז עליהם אנשים הללו אנשים של תהו והיעיתה להם שהם חכמים גדולים אינן יכול לסתור מטהרם, שלא אליהם מפני מה אתם עושין כן, אמרו לו מפני מה אתה מעבר שנים וקובע חדשים בחוצה לארץ,